خراسان رضوی

صفحه آخر

یک شنبه
۲۷ آبان ۱۳۹۷
۱۰ ربیع الاول ۱۴۴۰
۸ صفحه/شماره ۳۹۹۵

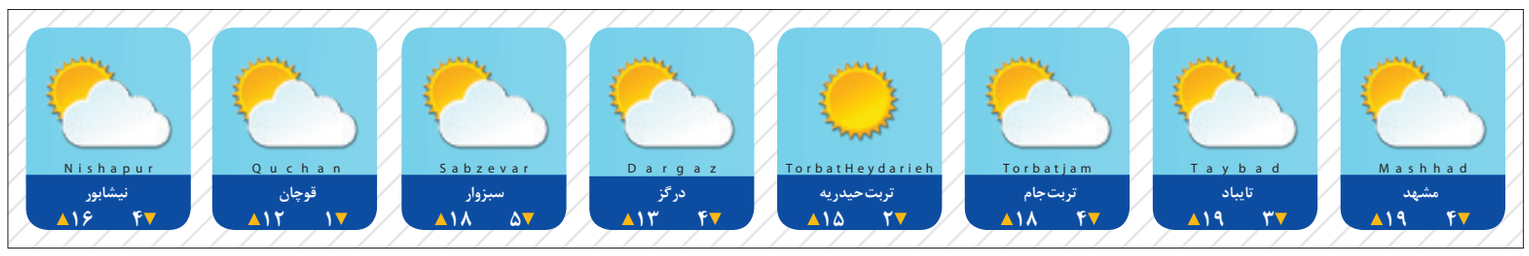

روزنامه خراسان رضوی:
رتبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرمسئول: محمد سعید احدیان
سردبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهید صادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰-۰۵۱

نمابر دبیرخانه: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
پذیرش آگهی و اشتراک: ۰۵۱۳۷۰۱۰
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
روابط عمومی: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۲۶۵۰۱

حکمت روز

پیامبر اکرم (ص)

آیا شما را از شبیه ترینتان به خودم با خبر سازم؟ گفتند: آری ای رسول خدا! فرمودند: هر کس خوش اخلاق تر، نرم خوتر، به خویشانش نیکوکار تر، نسبت به برادران دینی اش دوست دار تر، بر حق شکیباتر، خشم را فروخورنده تر و با گذشت تر و در خرسندی و خشم با انصاف تر باشد.
کافی (ط-الاسلامیه) ج ۲، ص ۲۴۰ و ۲۴۱، ح ۳۵

مناجات

خواجه عبدا... انصاری

یارب!
چه جگر هاست که خون خواهی کرد ای خداوندی که فلک و ملک را نگاهدارنده تویی
ای بزرگی که از ماه تا ماهی دارنده تویی، ای کریمی که دعا را نیوشنده تویی و جفا را پوشنده تویی
ای لطیفی که عطارا دهنده تویی و خطا را ببر دارنده تویی، ای یکتایی که در صفت جلال و جمال پاینده تویی
عاصیان را شوینده تویی و طالبان را جوینده تویی. بنمای رهی که ره نماینده تویی
بگشای دری که در گشاینده تویی زنگار غمان گرفت دور دل من بزدای که زنگ زداینده تویی

با شاعران

سعدی

بریده کتاب

چرا آدم مجبور است مدام بین دو یا چند چیز یکی را انتخاب کند؟ چرا ناچار است مدام تصمیم بگیرد و بر سر این تصمیم ها با خودش جدال داشته باشد؟ بخش هایی از وجودش را به نفع بخش های دیگری سر ببرد و قربانی کند و سال ها بعد بفهمد تصمیم اش اشتباه بوده، اثرات تصمیم اش مثل ترکش های خمپاره به گوشه های زندگی خودش و بقیه خورده و زندگی خودش و بقیه را به گند کشیده.
هر تصمیم اشتباهی مثل زنجیر، اشتباهات بعدی را به دنبال داشته است؟ سال ها بعد وقتی برمی گردد و پشت سرش را نگاه می کند، این زنجیر می پیچد دور حلقش و راه نفسش را تنگ می کند و از خودش می پرسد که چرا آدم می تواند زندگی بقیه را خراب کند و می تواند روح و روان دیگران را چنان بخراشد که این خراش تا پایان عمر همراه آن دیگری باشد و التیام پیدا نکند؟
... سعی نمی کنم لبخند بزنم دیگر نمی توانم برای حفظ ظاهر یا خوش آمد دیگران لبخند بزنم. قبلا بلد بودم جوری بخندم که هیچ کس نتواند اندوه یا دلخوری پشت آن را بخواند. بلد بودم تمام غصه ها را پشت صورتکی خونسرد و آرام پنهان کنم نگذارم اشکی که تو چشم هام حلقه شده سربخورد و پایین بیاید. این روزها اما، وقتی کسی حالم را می پرسد بغض می کنم و می زنم زیر گریه ... توانی برای پنهان کاری در من نمانده. هنوز آدم تازه ای را که هستم خوب نمی شناسم و به وجودش عادت نکرده ام. از کارهاش تعجب می کنم. باورش برایم سخت است که این هر دو آدم خود من باشند. از خودم می پرسم کدامشان رفتنی است؟...!
... بعضی چیزها را نه می شود دور ریخت و از شرشان خلاص شد نه می شود نگه داشت و با خاطراتی که زنده می کنند کنار آمد...!

درختم دلشوره دارد/فریده خرمی

دیالوگ

ایوان لاک: ...ولی فقط همون یه بار بود.
کاترینا: بین هیچ وقت و یک بار یه دنیا فرقه!
فرق بین هیچ وقت و یه بار، فرق بین خوب و بده...!
فیلم لاک (Locke) - ۲۰۱۳ - کارگردان: استیون نایت

دیالوگ

کاروانی از کوفه به قصد مکه برای انجام مراسم حج، حرکت کردند. پیاده ای بدون کفش و پوشش سر ش (۱) همراه ما از کوفه بیرون آمد. آن طور که به نظر می رسید چیزی با خود نداشت آسوده خاطر همچنان راه می پیمود و می گفت:
نه به استر بر سوارم نه چوخر به زیر بارم (نه بر اشتری سوارم، نه چوخر به زیر بارم) (۲) / نه خداوند رعیت نه غلام شهریارم
غم موجود و پریشانی معدوم ندارم / نفسی می زنم آسوده و عمری به سر آرم
شتر سواری به او گفت: ای درویش! کجا می روی؟ برگرد که در راه با این شرایطی که داری به سختی می میری.
او سخن شتر سوار را نشنید و همچنان به راه خود ادامه داد تا این که به نخله محمود (۳) رسیدیم. در آن جا عمر همان شتر سوار به سر آمد و در گذشت. فقیر پا برهنه کنار پیکر او آمد و گفت: (ما به سختی نمردیم و تو بر بختی بمردی.)
شخصی همه شب بر سر بیمار گریست / چون روز آمد بمرد و بیمار بزیست
ای بسا اسب تیز رو که بماند / که خر لنگ جان به منزل برد
بس که در خاک تندرستان را / دفن کردیم و زخم خورده نمرد
۱. منظور از پوشش سر: پارچه ای که بیابان گردان برای جلوگیری از ورود گرد و خاک به سر و صورت خود می بستند
۲. (نه بر اشتری سوارم، نه چوخر به زیر بارم) این قسمت از شعر در بسیاری از کتاب ها به جای مصرع قبلی به چاپ رسیده و در این جا لازم بود هر دو را قرار دهیم.
۳. یکی از منزلگاه ها و نخلستان های نزدیک حجاز
حکایت های گلستان سعدی به قلم روان - محمد محمدی اشتهاردی

به روایت تاریخ

غلامرضا آذری خاکستر

روایتی از حاتم‌بخشی قجرها و جدایی بخش هایی از خراسان

آوارگی بعد از «آخال»

در ۲۲ محرم ۱۴/۱۲۹۹ دسامبر ۱۸۸۱ قرارداد آخال بین ایران و روسیه جهت تعیین مرزها در مناطق ترکمن نشین شرق دریای خزر منعقد شد و طی آن بخش هایی از کشورمان از جمله خیوه، بخارا، سمرقند، تاشکند، مرو، سرخس، نسا، ابیورد، عشق آباد و رونه که از ایران جدا و به روس ها واگذار شده بود، به رسمیت شناخته شد. [۱] با این پیمان، و ایران و روسیه برای نخستین بار در ناحیه شرق دریای خزر با یکدیگر همسایه شدند. این جریان در تاریخ معاصر خود حکایت خواندنی و قابل تاملی است که در این نوشتار به گوشه ای از تاریخ پر فراز و نشیب خراسان پس از آخال پرداخته می شود.

عکس‌العمل مردم و اعتراض به ناصرالدین شاه

ناصرالدین شاه سال ۱۳۰۰ ق. در سفر دومی که به خراسان دارد، در مسیر وقتی به حوالی بجنورد می رسد، با جمعی از مردم گرماب مواجه می شود که شاهد اقدامات روس ها در مناطق واگذار شده بودند و بابت آن به شاه اعتراض می کنند، روایت گلایه های آن ها را اعتمادالسلطنه این گونه نوشته است: «جمعی از اهالی گرماب که یکی از دهات بجنورد است - و به خواهش روس ها به آن ها داده شده - دیده شد که فریاد و گریه و ناله می کنند که مسجد ما و قبور پدران ما را چرا به روس ها دادید که در مسجد اسب بسته اند. شاه متغیر شده فرمودند آن ها را کتک زده و دور کردند. بعد مقرر شد نامعلمی به آن ها داده شود که در دشت آرمدلو (آرموتلو) حوالی کالپوش خانه بسازند و سکنی گیرند. [۲]»

ما دوغ نیستیم

قریه فیروزه از دیگر نواحی واگذار شده به روس ها بعد از قرارداد آخال بود که حکایت واگذاری آن به روس ها قابل توجه است. «امیر حسین خان شجاع الدوله» ملقب به رشید خان حکمران قوچان حدود ۱۰ سال از واگذاری آن امتناع کرد و سرانجام در این راه از بین رفت. لرد کرزن سیاستمدار معروف انگلیسی که در سال ۱۸۸۹ م. مطابق با سال ۱۳۰۷ ق. ضمن سفری به نواحی شمال خراسان دیداری با «امیر حسین خان شجاع الدوله» داشته است، زیرکانه نظر خان را راجع به روس ها می پرسد ولی جواب کوبنده خان او را متحیر می کند: فرصتی پیش آمد تا از پیر کهن سال نظرش را راجع به روسیه و تمایلات روسی خود او سوال کنم و گفتم: خراسان سرزمین بسیار غنی است و می گویند که روسیه قصد تصرف آن را دارند، وی پرسید: چگونه روس ها می توانند بر آن جادست یابند؟
- به همان ترتیبی که سرزمین تک آخال (ترکمنستان) را تصرف کردند.
او جواب داد: نه این کار محال است. مردم در این راه جانبازی خواهند کرد و همه با هم برای حفظ مشهد خواهند ایستاد و سربازان خوبی هستند ما دوغ نیستیم که روس ها ما را سر بکشند. ما دیوار انسانی داریم که از دیوار سنگی محکم تر است. [۳] البته در شجاعت «امیر حسین خان» روایت های مختلفی در منابع تاریخی ثبت شده است از جمله برخورد وی با ناصرالدین شاه قابل تامل است. ناصرالدین شاه در سفر به خراسان وقتی به قوچان رسید از قدرت و نفوذ «شجاع الدوله» بیمناک بود از این رو به این فکر افتاد که با تدبیری وی را همراه خود به تهران ببرد. بدین نیت به او گفت: «شجاع الدوله، تو با من به تهران بیا تا از وجودت بهتر استفاده کنم و کاری خوب به تو بسپارم. مظهر الدوله را به جای تو به حکومت قوچان و توابع منصوب و برای سرحدداری هم کسی مثل پسر عمویت قهرمان خان را معین کنم. شجاع الدوله جواب نگفت و مرخص شد. چند ساعت بعد وقتی پیشکش های او را از نظر شاه می گذراندند چشم او به جعبه ای در بسته افتاد. چون گشودند شاه سر مظهر الدوله را در آن دید هر اسید اما به روی خود نیاورد. روز بعد وقتی شاه سوار اسب می شد خطاب به شجاع الدوله گفت: کسی را برای حکومت قوچان و بجنورد و توابع و سرحدداری لایق تر از تو نیافتم. [۴]»

خوشحالی اعتمادالسلطنه از فوت امیر حسین‌خان شجاع‌الدوله

اعتمادالسلطنه (از رجال دربار دوره قاجار و عهد ناصرالدین شاه) در روزنوشت هایش وقتی خاطرات شنبه هفده ربیع الاخر ۱۳۱۱ ق. را می نویسد، با اشاره به نحوه درگذشت «شجاع الدوله»، از این موضوع اظهار خوشحالی کرده و می نویسد: «شجاع الدوله، امیر حسین خان قوچانی از طایفه زعفرانلو که قریب هشتاد سال از عمرش رفته بود و شقی تر و ظالم تر و عاصی تر از او در عالم نبود و حمدا... آن هم از اسب زمین خورده و به درک واصل شده است. تفصیلش از این قرار است. با امین نظام با سواره زیادی و جلال عجیبی به جهت تعیین حدود تازه روس و ایران به خاک روس می رفتند. از اسب پیاده شده بود که به کالسکه سوار بشود. پایش به رکاب گیر کرده بود. اسب رم کرده بود و خان را به زمین کشانده بود، تا کله اش خورد شده بود. از تنبیهات آسمانی و مجازات سماوی گاهی شخص تعجب می کند که این شخص هزار نفر بیگناه را کشته است و بعد از هشتاد سال عمر در نهایت قدرت و عزت و راحتی منتها در مردن و جان کندن هفت و هشت دقیقه انتقام می بیند. این شخص مالک مکنت غریبی است و تمامش حق پادشاه است. خواهیم دید که سی و چهل هزار تومانی آن هم اگر نصیب شاه خواهد شد باقی را عمرو زید و خالد و ولید حیف و میل و نفله می کنند. [۵]»

امیرحسین خان شجاع الدوله - ۱۲۶۷ خورشیدی

ناصرالدین شاه

لعنت و نفرین به ناصرالدین شاه

امار مضانعلی شاکری، مؤلف کتاب «تاریخ قدیم قوچان» روایتی عجیب از وقایع آن دوران دارد: «روزی که اهالی فیروزه را به زور از وطن مألوف هزار ساله و از یورت آبا و اجدادی کوچ می داده، زن و بچه را ویلان و سرگردان به خارکشی چنار ان ده فرسخی مشهد حرکت می دادند، زن و بچه دور بوته خارهای بیابان فیروزه و سنگ های قبرستان جمع شده، های وهوی به راه انداخته، الوداع الوداع گویان کاری کرده که سنگ های بیابان به حال بیچارگان گریه می کرده اند و به ناصرالدین شاه لعنت و نفرین می فرستادند. شب همان روز زلزله قوچان حادث شد. [۶]»

فیروزه یک بهشت کوچک

کلنل پیت سرکنسول انگلیس در مشهد در سال ۱۸۹۴ میلادی به شمال خراسان مسافرت کرده و در سفرنامه خراسان و سیستان مطالبی راجع به قریه فیروزه و جدایی آن از ایران مطالبی آورده است. یکی دو میل مانده به میلان لو به محلی به نام چی ورمه (چورمه) رسیدیم. چورمه دهکده کوچکی بود که حدود ۴۰ خانوار رانده شده از فیروزه در آن زندگی می کردند. فیروز یک دهکده مرزی متعلق به ایران بود که طبق توافق نامه ای دولت ایران آن را با دهکده دیگری واقع در مرز قفقاز معاوضه کرده بود. دولت روس این دهکده را به منظور فراهم کردن امکانات درمانی و رفاهی ناحیه عشق آباد خواستار بود. از شرایط آمده در این توافق نامه این بود که سکنه ایران باید این دهکده را تخلیه کنند و روس ها نیز بعد از تصاحب آن لازم است افرادی غیر ترکمن در آن مستقر سازند. مردم اخراج شده از این دهکده بسیار معترض و گله مند بودند، آن ها می گفتند که فیروزه یک بهشت کوچک خاکی بود... شاه دستور داد تا به هر خانواده اخراجی ده تومان نقد و ۲ خروار جنس بپردازند. [۷] بعد از تسلیم فیروزه، مرز جدید ایران و روسیه هنوز مشخص نشده بود و روس ها این فکر را در سر اهالی سرانی جا می انداختند که این ناحیه نیز متعلق به روس است و باید تحویل آن ها داده شود، به همین دلیل اهالی سرانی بسیار نگران بودند بلایی که سر اهالی فیروزه آمد سر آنان نیز بیاید چرا که روس ها بدان جا رفته و تمام چشمه ها را بازرسی کرده و گفته بودند این چشمه ها از فیروزه سرچشمه گرفته و چون فیروزه متعلق به روس هاست این چشمه هم به آن ها تعلق دارد و این نواحی هم باید به تصرف شان در آید. [۸] در ادوار تاریخ جدایی مناطق شمال خراسان قصه ای تلخ و شنیدنی است که حتی در ادبیات عامیانه و فرهنگ شفاهی مردم شمال خراسان انعکاس پیدا کرده و سینه به سینه نقل و در تاریخ ماندگار شده است.

منابع

[۱]. حرکت تاریخی کرد به خراسان در دفاع از استقلال ایران. کلیما... توحدی اوغازی. مشهد: ۱۳۵۹. ج۱، ص۴۳۶
[۲] روزنامه خاطرات اعتمادالسلطنه: وزیر انطباعات در اواخر دوره ناصری مربوط به سال های ۱۲۹۲ - تا ۱۳۱۳ هجری قمری از روی یگانه نسخه موجود در کتابخانه آستان قدس / با مقدمه و فهارس از ایرج افشار. - تهران: امیر کبیر، ۱۳۵۰. ص۲۴۴
[۳] ایران و قضیه ایران. کرزن. ج۱، ص۱۶۱
[۴]. رشید خان سردار کل قوچان: روایتی تاریخی از دوران زندگی و حکومت امیر حسین خان شجاع الدوله حاکم قوچان. محمد تقدیسی. مشهد: همسایه آفتاب. ۱۳۹۰، ص۳۹ به نقل از مجله یغما. سال سی و یکم. شماره سوم. خرداد ۲۵۳۷. ص۱۶۶
[۵] روزنامه خاطرات اعتمادالسلطنه. ص۱۰۴۳
[۶]. اتر کنامه؛ تاریخ جامع قوچان. رمضانعلی شاکری، ص۱۱۸
[۷]. سفرنامه خراسان و سیستان. چارلز ادوارد ییت. ترجمه قدرت ا... روشنی زعفرانلو، مهرداد هبری. تهران: یزدان. ۱۳۶۵، ص۱۷۰
[۸]. همان، ص۱۷۲

یادداشت

جواد اسلامی محمدی

معاون بازآفرینی شهری و مسکن اداره کل راه و شهرسازی خراسان رضوی

سیاست های توسعه مسکن؛ چالش ها و راهکارها

تحولات اقتصادی سال های اخیر، افت و خیزهای فراوانی را در عرصه های مختلف برای کشور و جامعه ایرانی رقم زده است. در چنین شرایطی، بازارهای مختلف مالی و سرمایه ای در کشورمان متاثر از عوامل گوناگون، با این افت و خیزها همراه می شوند. در تاریخ بازارهای مالی ایران، بازار مسکن همواره با نوسانات سوداگرانه مواجه بوده است. طی ماه های گذشته نیز، به واسطه رشد چشمگیر نقدینگی، بحران نظام بانکی و بیم از احیای تحریم ها، بی تعادلی در بازارهای پولی و مالی کشور رخ داد؛ به گونه ای که در ابتدا رشد فزاینده دلار و طلا سپس رشد قیمت مسکن به ویژه در کلان شهرها را شاهد بودیم. در این میان با توجه به نبود شفافیت در بازار مسکن، ضعف هایی را در زمینه نظارت قدرتمند در برخی از مناطق استان شاهد بودیم که نتیجه آن رشد قیمتی نامتجانس در این بخش بود که البته بخش قابل توجه این رشد؛ نوعی حباب در فضای نوسانات موجود بود. با نگاهی دقیق تر به افزایش قیمتی که در بخش مسکن طی ماه های گذشته رخ داد، در می یابیم که یک تفاوت اساسی در این دوره وجود دارد و آن افزایش قیمت در عمق رکود اقتصادی و به تبعیت آن در عمق رکود ساخت و ساز است. در واقع قدرت خرید مصرف کنندگان و حتی توان سرمایه گذاران متناسب با رشد قیمت ها در این بازار نبوده و این موضوع نه تنها به رونق پایدار بازار مسکن منجر نشد، بلکه اثرات رکودی در این عرصه را تشدید کرد. موضوعی که پیش بینی می شود در آینده نیز تداوم یابد. طبق پیش بینی های مرکز آمار ایران نیاز بالقوه مسکن با احتساب خانه های خالی در استان خراسان رضوی از سال ۱۳۹۵ تا افق سال ۱۴۰۵ برابر با ۷۵۳ هزار واحد برآورد شده که به طور متوسط سالانه ۷۵ هزار و ۳۰۰ واحد آن باید احداث شود. آن چه که مسلم است، رونق بخش مسکن می تواند عرصه های تولیدی و خدماتی متعددی را متاثر از خود کرده و به رشد اقتصاد ملی کمک کند و موجب رونق در دیگر بخش های مرتبط با مسکن شود. اهمیت اقتصاد مسکن در جامعه به حدی است که تصمیم گیران این حوزه اقتصادی با احتیاط در برخورد و ارائه برنامه با آن عمل می کنند. در این بین، تجربه ناموفق طرح هایی چون مسکن مهر و ابهامات درباره چگونگی اجرای طرح مسکن اجتماعی نیز باعث شده تا دغدغه ها در خصوص ضعف برنامه های کلان برای این حوزه، جدی تر شود. در برنامه ششم توسعه نیز طیف وسیعی از مسائل اقتصادی، زیربنایی، اجتماعی و فرهنگی با رویکرد توسعه پایدار، مردم نهاد و... به عنوان رسالت پیگیری می شود، اما به این موضوع در برنامه توسعه ششم کمتر اشاره شده است. طبق برنامه عملیاتی موضوع بند (الف) ماده ۵۹ قانون برنامه ششم توسعه حداقل ۳۰ درصد از اعتبارات فعالیت های دستگاه های عضو ستاد بازآفرینی شهری باید به محلات هدف بازآفرینی اختصاص پیدا کند. این اساس سهم استان خراسان رضوی در کشور معادل ۶/۵ درصد محلات هدف بازآفرینی بوده که از مجموع ۷۳ شهری که در این استان وجود دارد، ۳۱ تای آن در زمره شهرهای هدف بازآفرینی (با تعداد ۱۱۷ محله و مساحت ۹ هزار و ۲۰۰ هکتار و جمعیتی حدود ۱/۸۰۰/۰۰۰ نفر) بوده است. از این میان تعداد ۵۸ محله باید تا پایان برنامه ششم بازآفرینی شوند. هر چند که طرح مسکن اجتماعی همچنان در دستور کار دولت قرار دارد ولیکن این گونه به نظر می رسد که متولیان اقتصادی در این برنامه از آن جهت به صورت صریح و مشخص به مسکن نپرداخته اند تا در ادامه مسیر برنامه، بتوانند راهکار متناسب با زمان و بنا به مقتضیات اقتصادی آن دوره را اتخاذ نمایند. البته در این زمینه راهکارهایی تعیین شده که به آن ها اشاره خواهد شد. تاکید داریم، برنامه ششم توسعه با در نظرگیری تمامی ابعاد، باید به نحوی اجرا شود که تسکینی بر معضل مسکن اقشار ضعیف، متوسط و قشر جوان جامعه باشد. اما اجازه بدهید در این مجال بار دیگر اشاره ای به چالش های این بخش داشته باشیم: انطباق نداشتن بخش قابل توجهی از مسکن ساخته شده با نیازهای جامعه، از میان رفتن توازن عرضه و تقاضای مسکن، ورود نهادهای مالی و اقتصادی بزرگ همچون بخش بانکی و دولت به اقتصاد مسکن و در نتیجه رشد بی سابقه خانه های خالی از سکنه، رشد بی سابقه قیمت زمین در بهای تمام شده بخش مسکن به واسطه هجوم سرمایه گذاران به این بخش در برهه های مختلف از زمانی که متاثر از نقدینگی سرگردان در اقتصاد ایران است.
به منظور چاره جویی از چالش های فوق الذکر پیشنهادهای ذیل ارائه می شود:
۱- سازوکاری طراحی شود تا تسهیلات بانکی به متقاضیان واجدالشرایط تعلق بگیرد و هیچ گروهی از این تسهیلات محروم نمانند.
۲- محرومیت زدایی گروه های کم درآمد به خصوص دهک های یک تا سه برای دسترسی به وام مسکن که بر اساس این پیشنهاد دولت می تواند استفاده از منابع دولتی، ناتوانی گروه های کم درآمد برای بازپرداخت وام بانکی را پوشش دهد. در عین حال، دولت می تواند با پیاده سازی مدل واگذاری مسکن پلکانی (واگذاری واحدهای مسکونی نیمه تمام البته در حد سکونت) و کمک تدریجی به گروه های کم درآمد برای تکمیل این واحدها در مدت زمان مشخص اقدام کند.
۳- واگذاری واحدهای مسکونی اجاره ای، برای کمک کنترل تقاضای مسکن
۴- فعالیت مستمر در حوزه بازآفرینی شهری پایدار طبق سند چشم انداز توسعه که مهم ترین و اصلی ترین راهکار حل مشکل مسکن در کشور است.
۵- ارزیابی فنی مجدد برای تکمیل پروژه های مسکن مهر و تامین زیرساخت های مورد نیاز آن.

مشهد # Mashhad

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

برزو ارجمند در اینستاگرام خود تولد ۴۵ سالگی حامد بهداد را به او تبریک گفت.

احسان کرمی مجری تلویزیون و بازیگر با انتشار تصویری از خود کنار چند تن از سینماگران در اینستاگرام، نوشت: «امیر جدیدی، جواد عزتی، رضا عطاران بعد از مدت ها در کنار رضا کاهانی عزیزم که دلتنگ اش بودم.»

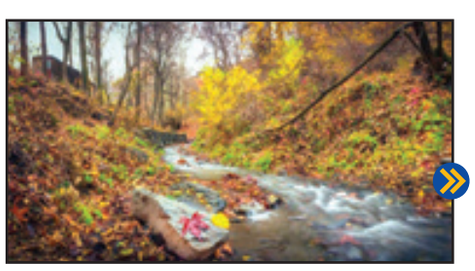

طبیعت پاییزی ازغد